

Téma

Profesní orientace jedinců se specifickými poruchami učení.

Dnešní doba s sebou přináší stále větší požadavky na vzdělání každého z nás. Systém vzdělávání se stal otevřeným pro každého v jakémkoli věku. Proto se otázka vzdělávání stává celoživotní nutností. S tímto tématem velmi úzce souvisí problematika specifických poruch učení, jelikož tito žáci mají opakované obtíže ve školní úspěšnosti nezávisle na inteligenci a jejich problémy přetrvávají i v mimoškolní oblasti. Reedukace takových obtíží spadá do první poloviny základního vzdělávání. Především ve druhé polovině základního vzdělávání je věnován prostor pro profesní orientaci žáků a této problematice bych se chtěla ve svém výzkumu věnovat. Otázkou je, zda žáky se specifickými poruchami učení ovlivňují při výběru středních škol a dalšího vzdělávání obtíže spojené se specifickými poruchami učení. Pokud ano, tak jakým způsobem.

Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je analyzovat možnosti profesní orientace žáků se specifickými poruchami učení v rámci školního vzdělávání a zaměřit se na důvody, které žáky ovlivňují při volbě střední školy.

Je nesporné, že příprava žáků na budoucí povolání je jedním ze základních cílů vzdělávání na druhém stupni základní školy. U žáků se specifickými poruchami učení je výběr vhodné profesní orientace velmi důležitým momentem také proto, že vhodná volba profesní orientace může nahradit pocity vlastní neúspěšnosti a nedostatečnosti, kterou s sebou specifické poruchy učení přinášejí.

Výzkumné otázky

Hlavní výzkumnou otázkou tohoto projektu je, jaká je profesní orientace žáků se specifickými poruchami učení. Zda tito žáci upřednostňují některé faktory ve volbě výběru střední školy (např. způsob přijetí na školu, vzdálenost školy od místa bydliště, doporučení školy od kamarádů, zájem rodičů, aby dítě studovalo, způsob přijetí, atd.). V případě, že je ovlivňují, tak jaké další aspekty to jsou a do jaké míry je ovlivňují. Zda vůbec mají žáci zájem o

středoškolské a vysokoškolské studium, jakým způsobem jsou žáci o nabídce středních škol informováni, zda nějakým způsobem výběr ovlivňuje to, jaké hodnocení školní úspěšnosti preferují či zda jejich výběr ovlivňují obtíže, které jsou spojeny se specifickými poruchami učení.

Výzkumná strategie

V tomto případě výzkumu zvolíme kvantitativní metodu výzkumu a budeme zkoumat množství důvodů, které žáky vedou k určitému rozhodnutí. Kolik žáků se hlásí na určité školy, zda je jejich volba školy ovlivněna, popřípadě čím je ovlivněna. Výzkum bude prováděn ve dvou 9. třídách, počet žáků se bude pohybovat okolo 45. V tomto počtu respondentů se zdá být nejvhodnější výzkumnou technikou dotazník. Vyhodnocení dotazníku bude provádět výzkumník sám.

Hypotézy:

H1: Žáci se specifickými poruchami učení se častěji hlásí na střední školy ukončené výučním listem než maturitou.

H2: Žáci se specifickými poruchami učení upřednostňují slovní hodnocení školních výsledků než hodnocení známkou.

H3: Žáci se specifickými poruchami učení se častěji hlásí na střední školy bez přijímacího řízení.

H4: Žáci se specifickými poruchami učení nechtějí po ukončení středoškolského studia pokračovat ve vzdělávání.

Prvním krokem výzkumu je vytvoření hypotéz. Následuje vyhledání požadované skupiny respondentů. Dále sestavení otázek dotazníku, tak aby odpovídaly zkoumanému jevu. Celkové vyhodnocení práce.

Hlavním indikátorem, jsou specifické poruchy učení.

Návrh metody sběru dat

Nejvhodnější metodou sběru dat pro tento výzkum je dotazník. Výzkum se bude provádět na základní škole, která vzdělává žáky se specifickými poruchami učení ve speciálních třídách. Otázky budou navrženy tak, aby byly odpovídající věku respondentů, rovněž množství otázek by mělo být odpovídající. Vyplnění dotazníku by nemělo být časově příliš náročné. To vše z důvodu soustředěnosti se na otázky. Pro případ neporozumění otázce, by měl být dotazník vyplňován za účasti výzkumníka. Výzkumník by měl být přítomen také z důvodu návratnosti dotazníků. Dotazník by měl být předkládán v době podávání přihlášek na střední školy, aby byly odpovědi žáků, co možná nejaktuálnější a nejautentičtější. Doba by měla odpovídat termínu, kdy již žáci mají absolvovanou profesní přípravu v rámci vyučování. Tedy poslednímu ročníku základní školy, konci dubna.

Otázky, které by měl obsahovat dotazník.

1. Jakou konkrétní školu a obor sis vybral(a) po skončení 9.třídy?

2. Proč ses rozhodl(a) právě pro tuto

- a) sám jsem si vybral(a)
- b) poradili mi
- c) poradil mi učitel nebo výchovný poradce
- d) kamarád
- e) jiný důvod

3. Kdybys měl(a) volit ještě jednu školu, která by to byla?

4. Který důvod je pro volbu školy pro tebe nejdůležitější?

- a) je blízko mého bydliště
- b) bere se zde ohled na dyslektiky
- c) dosáhnu vzdělání, které chci
- d) udělám radost rodičům
- e) berou zde uchazeče bez přijímaček
- f) je to škola, kterou určitě zvládnu
- g) jiný důvod.....

5. Z čeho máš strach na nové škole?

6. Způsob přijetí

- a) bez přijímacího řízení
- b) přijímací řízení nebo pohovor
- c) nebyl(a) jsem přijat(a) nebo čekám na odvolání

7. Jak bude ukončeno tvé studium na střední škole.

- a) maturita
- b) výuční list

8. Chceš po skončení střední školy pokračovat ve studiu, třeba na vysoké škole?

- a) ano
- b) ne

9. Ve které oblasti máš potíže?(zakroužkuj podle toho, jak to sám hodnotíš)

1- velmi mírné, 2 – mírné, 3 – výrazné, 4 – velmi výrazné

- a) poruchy čtení (dyslexie)
- b) poruchy psaní (dysgrafie)
- c) poruchy pravopisu (dysortografie)
- d) poruchy matematických schopností (dyskalkulie)

10. Jakým způsobem hodnocení školních výsledků ti vyhovuje?

- a) známkou
- b) slovním hodnocením

Možné problémy při výzkumu

Před rozdělením dotazníku by mělo být respondentům řečeno, že dotazník je anonymní, tudíž mohou bez obav odpovídat dle svého nejlepšího mínění bez strachu z postihu za nesociálně žádanou odpověď. Dotazník bude rozdělen celé třídě zároveň, nejlépe v rámci hodiny. Obtíže mohou nastat při vyplňování dotazníku, pokud nebudou respondenti dostatečně rozumět otázkám. Dalším problémem může být časová náročnost, a je tak třeba počítat s delším vyplňováním dotazníku. Je důležité, aby respondenti nebrali odpovědi na lehkou váhu a snažili se pravdivě odpovědět na všechny otázky. Záleží také na době, kdy bude dotazník vyplňován (zda to bude např. před testem v následující hodině nebo v poslední hodině před obědem, v první vyučovací hodině, atd.)

Seznam literatury:

- BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I. Vymezení současné problematiky*. Brno: MU, 2004. ISBN 80-210-3613-3.
- BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reedukace specifických poruch učení*. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3822-5
- KOCUROVÁ, M. *Integrace žáků se specifickou poruchou učení*. Praha: UK, 2001. ISBN 80-7290-060-9
- MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení na druhém stupni základní školy a na školách středních*. Havlíčkův Brod. Tobiáš, 2000. ISBN 80-7311-000-8
- PIPEKOVÁ, J. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido 2006. ISBN 80-7315-120-0
- POKORNÁ, V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-570-9
- RIEFOVÁ, S. *Nesoustředěné a neklidné dítě ve škole*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-287-4
- ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program. Nástroje pro prevenci, nápravu a integraci*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-544-X.
- VYHLÁŠKA MŠMT ČR *O poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, č. 72/2005 Sb.*
- VYHLÁŠKA MŠMT ČR *O vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, č. 73/2005 Sb.*

Ve vašem projektu vidím mnoho problémů, doporučuji začít od začátku a všechno vyjasnit (co vlastně chcete zkoumat, jaké jsou předpoklady atd.). Konceptualizace a operacionalizace vám úplně chybí.